

Genade en waarheid

door: A. Gibert

“(...) *de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden*”

Johannes 1:17

De genade en de waarheid

Het is niet zo dat God vóór de komst van Christus niet in genade handelde met de mens. Als Hij dat niet had gedaan, zou de mens voor altijd verworpen zijn geweest sinds de zondeval. God openbaarde Zijn genade echter minder openlijk vóór de komst van Jezus Christus. Maar in het licht van het Nieuwe Testament begrijpen wij dat de genade steeds het eerste motief van Gods handelen was. De wet, die door Mozes werd gegeven, was goed beschouwd zelf ook een tijdelijk instrument van de genade. Men moet de wet en de genade niet tegenover elkaar stellen of er twee aparte terreinen in zien, die geen dingen gemeenschappelijk hebben. De sfeer van de wet neemt een plaats in als een beperkt gebied in het oneindige koninkrijk van de genade. Men kan de beloften in contrast zien tot de wet, maar met de genade is dat niet het geval. De genade was er vóór de wet, zij staat boven de wet en zij zal tot in eeuwigheid schitteren in haar heerlijke resultaten, terwijl de wet vervuld zal zijn en haar tijd gehad zal hebben. Overigens is de glans van de genade altijd te zien door de wet heen (zie Ex. 19:3-6; 34:34, 35; Ps. 19:8-11; Ps. 119).

Maar Hij, in Wie de Volheid heeft willen wonen, heeft de genade persoonlijk op aarde gemanifesteerd. De genade is niet alleen maar gegeven, zij is *gekomen*. “*En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (...) vol van genade en waarheid*” (Joh. 1:14). “*Want de genade Gods is verschenen*” (Tit. 2:11). Genade is geen abstract beginsel waarover men kan discussiëren, maar een levende Persoon die onder ons is neergedaald. “*Wij weten dat de Zoon van God gekomen is*” (1 Joh. 5:20). Het christendom is geen theorie, maar een kwestie van *leven*.

De genade is de gunst van God, die zich bezighoudt met personen die het niet verdienen geliefd te worden. Of om het beter te zeggen: de genade is het handelen van God, die *liefde* is, met degenen die door hun zonde hatelijk zijn voor God (Rom. 1:30). Zoals de waarheid het *licht* van God is, dat het hart van deze personen verlicht dat vol duisternis is (Rom. 1:21). De genade vooronderstelt het kwaad, zoals de waarheid de dwaling vooronderstelt; en zij brengt de remedie tegen het kwaad. Zij ontvangt niets van degene, ten behoeve van wie zij handelt. Zij komt tussenbeide, waar geen

hulp is, maar zij beperkt zich niet ertoe om de schuldige voor ónschuldig te houden. Zij geeft *overvloedig*. Men zegt wel eens: de barmhartigheid betaalt onze schuld, maar de genade maakt ons *rijk*.

De genade en de zondaar

De genade, juist omdat ze *genade* is, vleit de zondige mens niet; ze beschaaft en verbetert hem niet. Ze stelt de mens terzijde als ónverbeterlijk, ondanks wat hij van zichzelf denkt. De genade plaatst hem van alle kanten in de spiegel, zodat hij zichzelf beter kan leren kennen.

Gods werk in de schepping, de wetgeving en tenslotte de komst van Christus in genade: al deze zaken hebben de mens overal verantwoordelijk en schuldig bevonden. De mens heeft zo'n grote behoefte aan genade, dat hij zonder haar verloren is en blijft. Als hij in staat zou zijn om door goede werken gerechtigheid voor God te verwerven, zou hij daarvoor loon ontvangen. Maar dan zou de genade geen *genade* meer zijn, maar een verplichting (Rom. 4:4). De genade wiegt het geweten echter niet in slaap; integendeel, de genade laat het geweten *ontwaken* en dat is precies haar eerste weldaad. De genade sluit geen compromis tussen God en de zonde. De genade toont juist het afschuwelijke gezicht van de zonde. Ze gebruikt het goddelijke gebod om de zonde *meer zonde* te laten worden (Rom. 7:13). Zo dwingt ze de mens om te erkennen dat hij een slaaf van de zonde is en zonder hoop op redding, terwijl hij nog achteruit tegen de prikkels slaat (Hand. 26:14). Op dat moment komt de genade tussenbeide – en zij alleen, voor mensen die niets kunnen.

Het is een miskennis van de genade en een verarming ervan, wanneer men – zoals soms wel gebeurt – de genade als een soort compromis van God ziet met onze ellende; want Zijn plannen zouden gefaald hebben door de val van de mens. Men doet dan alsof God verrast zou zijn door onverwachte gebeurtenissen. Nee, Zijn plannen hebben een *ander* karakter: ze zijn eeuwig. “*De genade die ons gegeven is in Christus Jezus voor de tijden van de eeuwen, maar die nu geopenbaard is door de verschijning van onze Heiland Christus Jezus, die de dood te niet gedaan en leven en onvergankelijkheid aan het licht gebracht heeft door*

het evangelie” (2 Tim. 1:9-10). De genade werkt in deze tijd in ieder mens afzonderlijk, ze is echter toch werkzaam met het oog op de eeuwige heerlijkheid, waar zij al haar triomfantelijke resultaten zal ontplooien: “(...) *opdat Hij in de komende eeuwen de uitnemende rijkdom van zijn genade zou betonen in goedertierenheid over ons in Christus Jezus*” (Ef. 2:7).

De genade begint waar de mens eindigt. Zij vindt hem dood in zonden en misdaden, en zij bedekt of verontschuldigt de zonde niet. Zij neemt die weg en brengt iets anders, namelijk de kennis van de ware God in Jezus Christus, dat wil zeggen het eeuwige leven (Joh. 17:3). Zij brengt het heil (Tit. 2:11), geen vergeving die gegrond zou zijn op onverschilligheid ten opzichte van de zonde, maar vrede met God en het staan in de gunst van God op grond van de rechtvaardiging en de zekerheid van het geloof (Rom. 5:1-2). Met de zonde is gehandeld zoals het moest: zij is door het oordeel van voor Gods aangezicht weggedaan, toen Christus stierf voor goddelozen.

Als de genade nu regeert, is het door gerechtigheid tot het eeuwige leven (Rom. 5:21). God geeft de Heiland Zijn loon. Hij geeft genade zonder dat aan één van Zijn heilige en rechtvaardige karaktertrekken tekortgedaan wordt. Daartoe moest Christus Zijn leven geven en in de dood gaan. “*Waar de zonde toenam, is de genade veel overvloediger geworden*” (Rom. 5:20). Want wanneer is de zonde meer toegenomen, dan toen God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenend was en de mensen Christus gekruisigd hebben (2 Kor. 5:19)?

De gerechtigheid zal openlijk worden gezien in de dag dat God door Jezus Christus de verborgenheden van de mensen zal oordelen, volgens het evangelie van Paulus (Hand. 17:31). “*Want allen die zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan; en allen die onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden*” (Rom. 2:12). Maar allen zullen schuldig verklaard worden, die - om verschillende redenen - geweigerd hebben naar God te luisteren, die in genade tot hen kwam (Rom. 4:12-16).

De verantwoordelijkheid van hen die het evangelie gehoord hebben, is het grootst. God maant de mens zich met Hem te laten verzoenen (2 Kor. 5:20). Hij is rechtvaardig, ook als Hij hem rechtvaardigt die uit het geloof in Jezus is. Men gelooft, of men gelooft niet. Men neemt het aan, of men verwerpt het. De genade blijft soeverein, ook als zij hem rechtvaardigt die gelooft. Zij rechtvaardigt de goddeloze, maar het is wel een goddeloze die *gelooft*. Als hij niet goddeloos was, zou hij geen behoefte hebben aan de genade; en zonder de genade had hij nooit gerechtvaardigd kunnen worden. Door de genade van God heeft de Heer voor alles de dood gesmaakt (Hebr. 2:9). En wij worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is (Rom. 3:24).

Wij kunnen de leer van het heil door genade alleen niet genoeg beklemtonen, hoe slecht die ook begrepen wordt in kringen waar men dit niet zou verwachten. “*Want uit genade bent u behouden, door het geloof; en*

dat niet uit u, het is de gave van God” (Ef. 2:8). Dit uitgangspunt wordt nauwelijks gekend in de grote godsdienstige genootschappen, en daarom kunnen de mensen zich niet verblijden in de ware genade van God. Men denkt dat men God erom moet smeken, de genade moet verdienen, zodat Hij onze schuld kan kwijtschelden door offers, goede werken, inspanning en toewijding van onze kant. Men wil de gunst van God *verdiene*n. Welnu, die gunst wordt geweigerd aan iedereen die niet eenvoudig komt zoals hij is; en alleen als voorwerp van Gods *genade*.

De genade en de verlost

Maar op de grondslag van de genade heeft God mensen tot Zich gebracht en hen gerechtvaardigd door het geloof. Hij houdt Zich in genade met hen bezig op aarde. Zo is het altijd geweest. Voor Joodse gelovigen is de wet “*de tuchtmeester geweest tot op Christus*” (Gal. 3:24) voor Joodse gelovigen. De profeten, die het volk weer terugbrachten tot de wet, deden dit altijd in overeenstemming met de genade van God, naar het raadsbesluit van Zijn genade. De regering van God, “*de tuchtiging des HEREN*” (Spr. 3:11-12), werd altijd in *genade* uitgeoefend ten opzichte van de Zijnen.

Maar dat is in de tegenwoordige tijd meer dan ooit het geval, nu de gelovigen zich kinderen van God kunnen noemen. “*Want de genade van God, heilbrengend voor alle mensen, is verschenen*” (Tit. 2:11). God zij geprezen, laten we het nog een keer zeggen: de genade is, met de waarheid, door Jezus Christus geworden.

Het gevaar voor ons is de genade praktisch te miskennen en haar zo slecht te gebruiken, dat wij haar verkeerd gaan uitleggen. De Schrift leert ons dat men van de genade kan *vervallen*. Zij is naar ons toe gekomen om ons uit de allerlaagste toestand op te halen en ons te laten zitten bij edelen (Ps. 113:7-8). Haar hoogte is die van *de nieuwe mens in Christus*. Dat betekent dat men deze hoogte verliest wanneer men wil wandelen naar de instellingen van de wet, die alleen gegeven is om de onmacht van het vlees duidelijk te maken. Dat was de dwaling van de Galaten, die door hun terugkeer naar de wet praktisch de genade verloochenden. “*U bent van elke zegen in Christus beroofd, u die door de wet gerechtvaardigd wilt worden; u bent van de genade vervallen*” (Gal. 5:4).

De wet is heilig, maar ze schenkt geen enkele kracht om haar te volbrengen; ze veroordeelt altijd iedereen, die door haar rechtvaardig verklaard wil worden. Zij rechtvaardigt ons niet – noch na onze bekering noch daarvoor. De wet zal nooit het voorrecht hebben één enkel mens te rechtvaardigen, buiten de volmaakte Mens om. De genade zal dus nooit een deel van haar onuitsprekelijke voorrechten afstaan aan de wet. Dat is niet aangenaam voor het vlees, maar het houdt het vlees op haar plaats, nl. de *dood*. De wet veroordeelt ons daartoe en de genade, die door Christus is verschenen, heeft ons in die toestand gevonden: dood in misdaden en zonden. De genade is niet voor het

vlees. Zij geeft niets aan het vlees. Maar aan de zondaar geeft ze wat behoort bij een *nieuwe* toestand. Laten wij oppassen niet van de genade te vervallen, doordat wij het nieuwe leven als christen – misschien wel onbewust – terugbrengen tot de verbetering van de oude mens.

Aan de andere kant kan aan iemand de genade van God ontbreken (Hebr. 12:15). Hierbij gaat het om een christen; maar hij leeft niet uit de genade, hoewel hij het voorwerp ervan is. Er is voor ons een onuitputtelijke voorziening voor alle behoeften en alle omstandigheden: “*De beek Gods is vol water*” (Ps. 65:9). Maar als men niet eruit put, heeft men niets. Dit tekort komt openbaar in het dagelijks leven, in het persoonlijk gedrag, in de relatie met anderen en in de relatie met God.

Ten slotte kan men de genade van God veranderen in *losbandigheid* (Jud. :4). Dat is het kenmerk van valse leraars, goddelozen die zijn binnengeslopen onder de christenen. Maar het is een reëel gevaar voor allen, in het bijzonder voor hen die vanaf hun jeugd vertrouwd zijn met de waarheid van de rechtvaardiging door het geloof en die niet grondig het afschuwelijke karakter van de zonde hebben leren kennen. Al heel snel maakt men dan van de genade, openlijk of in het verborgen, een voorwendsel voor het vlees om de begeerlijkheden ervan te volgen. Als de genade het vlees niets te bieden heeft, staat zij ook niet toe dat de gelovige zich van het heil bedient om in overeenstemming met het vlees dat in hem woont, te handelen. Wij zien hierin weer de grote weldaad van de genade, om de oude mens dáár te laten waar zij hem heeft aangetroffen, nl. in de dood. Maar het nieuwe leven, de gave van de genade van God, wordt daarin onvouwd zonder iets gemeen te hebben met de oude natuur – het enige is dat zij voorlopig in hetzelfde lichaam wonen.

Wij vinden dit onderwerp van het nieuwe leven in 1 Johannes, waar (let erop) de genade zelfs niet genoemd wordt. Het nieuwe leven zien wij daar in zijn eigenlijke openbaring. De gelovige hoeft nergens van bevrijd te worden en heeft alles ontvangen, omdat Gods zaad in hem blijft (1 Joh. 3:9).

De Heer Jezus was de genade in eigen Persoon, maar Hij had er voor Zichzelf geen behoefte aan. Maar omdat de christen twee naturen in zich heeft, is de genade bezig om hem te *onderwijzen*. Dat doet ze door middel van het Woord en door de tucht. Het doel is ons van onszelf te bevrijden en ons met Christus bezig te houden. Zo wordt het hart tot God teruggebracht, want het is altijd geneigd haar geluk buiten Hem te zoeken. De genade leert de gelovige wat God behaagt: “*Want de genade van God, heilbrengend voor alle mensen, is verschenen en onderwijst ons, dat wij met verzaking van de goddeloosheid en de wereldse begeerten ingetogen, rechtvaardig en godvruchtig zouden leven in deze tegenwoordige eeuw*” (Tit. 2:11-12).

Wij kunnen niet buiten deze genade en hebben haar krachtige en liefdevolle onderricht nodig. Of men nu kort op de weg is als christen of dat men al veel

ervaring heeft, één stap te willen doen *zonder de genade* heeft noodlottige gevolgen. Dat laat Hebreëën 12 zien. De vaderlijke tucht van onze God is een gevolg van de *genade*, en niet van Zijn *toorn*. Wij moeten de heiligheid najagen, maar hoe zouden wij dat kunnen zonder de genade? Wij moeten dus zorgen dat daar niets aan mankeert. Wij zijn niet genaderd tot de Sinai, de tastbare berg, maar tot de berg Sion – Gods heilige berg, de berg van de genade (Ps. 2:6). “*Laten wij dus, daar wij een onwankelbaar koninkrijk ontvangen, de genade vasthouden, en laten wij daardoor God dienen op een Hem welbehaaglijke wijze met eerbied en ontzag*” (Hebr. 12:28).

De genade ontslaat ons niet ervan God te *vrez*en, zij brengt ons daartoe, zij is de enige bron van ware godsvrucht. “*Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt*” (Ps. 130:4) – en dat betekent dat men God tot op dat ogenblik niet echt gekend heeft! “*Immers onze God is een verterend vuur*” (Hebr. 12:29). Wat een vrees wekt dat, maar laten wij wel bedenken dat men dit verterende vuur ontmoet, *als men de genade niet vasthoudt*. God is altijd een verterend vuur; maar niet om Zijn kinderen te verteren. Hij zal in ons oordelen wat niet naar Zijn gedachten is. En is dat geen oneindige genade, want hoe zouden wij onszelf kunnen verlossen van wat sterker is dan wij?

Bij ons is voortdurend de neiging aanwezig de rollen om te draaien en de praktische waarde van de genade te miskennen. Door de genade moet het hart gesterkt worden, terwijl ondertussen de beproevingen niet ontbreken. Wij schieten tekort zodra wij op onszelf zien; en dat doen wij onophoudelijk. Aan de ene kant geven wij toe dat er in ons geen goed woont en aan andere kant proberen wij tegelijkertijd de geboden van de wet en de vermaningen van het Nieuwe Testament te volbrengen, in de vooronderstelling dat als we die niet zouden houden, God ons niet in gunst zal aannemen. Wij hanteren hetzelfde wettische denken bij de manier waarop wij met onze medegelovigen omgaan. Maar dat betekent dat wij de genade vergeten, die in Christus verschenen is en die ons onderwijst.

De genade gebruikt verschillende middelen, maar zij heeft zichzelf geopenbaard en handelt zelf. De genade roept ons ertoe op onze God met eerbied en ontzag te dienen. Niet dat wij daardoor hopen Zijn toorn te verzachten, want dat zou betekenen dat wij onszelf in staat achten die toorn te kunnen inschatten of te kunnen afwenden. Wij leven dan in een door *angst* geregeerde houding. Nee, het is omdat wij Hem nu kennen. Wij weten hoe Hij te vrezen is, vanwege het feit dat alleen de *genade* ons tot Hem kon laten naderen. De genade heeft ons daartoe het middel gegeven, de vergeving die wij ontvangen hebben. Wij staan nu in de gunst van God en zien ook beter hoe ernstig de zonde is, omdat die aanleiding heeft gegeven tot de dood van Christus. Wij vrezen Hem, omdat bij Hem vergeving te vinden is. Wij roepen als Vader aan Hem “*die zonder aanzien des persoons oordeelt naar het werk van ieder; wandelt dan in vrees de tijd van uw bijwoning*” (1 Petr. 1:17). Het hart bevestigd door de genade, wordt

aangespoord door deze heilige vrees. Dit is alleen mogelijk als men gehecht blijft aan Christus. Terwijl de omstandigheden veranderlijk en teleurstellend zijn, blijft Hij “*gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid*”.

Echte nederigheid, die de genade in ons bewerkt, houdt zich niet bezig met het eigen ik. Terwijl ze steunt op Christus, gaat ze gepaard met vrijmoedigheid. Maar het bezig zijn met zichzelf leidt tot de dwaze overmoed van het vlees of tot ontevredenheid over zichzelf en anderen. Dit is onvruchtbaar, zo niet vergiftigend.

God wil gekend worden als de God van alle genade (1 Petr. 5:10). Laat dit kostbaar voor ons zijn, zodat wij *staan* in de ware genade van God (1 Petr. 5:12). Wij hebben grote behoefte deze dingen toe te passen in de realiteit van het dagelijks leven. Wij zijn vaak ongerust en onmachtig, omdat wij de zuivere genade vermengen met ons *gevoel*. Wij willen ons inspannen om het licht van God te kunnen bereiken en wij komen er nooit; terwijl onze hulpbron is tot Hem te gaan, zoals wij zijn. Dan zullen wij in dat licht oordelen alles wat de gemeenschap verhindert en dat ons hatelijk en onverdraaglijk zal toeschijnen.

De ware genade van God wordt juist erkend in het niet schipperen, in geen enkel opzicht, met het kwaad. Zolang wij nog enig vertrouwen hebben in het vlees, spant het vlees zich in om alles te doen wat het kan, met de gedachte dat God er tevreden over zal zijn en de rest zal doen. Maar nee, de genade van God ziet ons als ongeschikt tot enig goed, zij handelt naar wat wij zijn en stelt niets anders op prijs dan wat bewerkt wordt door de genade. Zij praat de zonde niet goed en gaat er niet lichtvaardig aan voorbij. Integendeel, de genade laat de zonde zien en stelt haar volledig in het licht, omdat alleen het offer van Christus haar heeft kunnen verzoenen. De genade laat ons de zonde zien in het onverbiddelijke licht van God. Ze geeft ons geen argumenten om onze verantwoordelijkheid af te zwakken. Zij laat onze schuld duidelijk uitkomen, maar met de bedoeling om ons tot diepe vrede en vreugde te brengen vanwege Christus' triomf over het kwaad. Zij brengt ons voor Gods aangezicht om te belijden wat

beleden moet worden, opdat wij gemeenschap hebben “*met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus*” (1 Joh. 1:3).

Het is werkelijk nodig voor ons allen, zowel wettisch denken als lauwheid en verslapping te bestrijden. Aan de ene kant moeten wij duidelijk zien wat de wet is en aan de andere kant – de andere kant van dezelfde waarheid – is het noodzakelijk beter te begrijpen wat de genade is. Zij maakt zich niet verdienstelijk, ze wordt aangenomen in het besef dat men niets heeft...

De genade lijkt ons te zeggen: ‘Ik weet dat u niets te bieden hebt, maar erken dat dan ook en ik zal in alles voorzien’. “*Vrede zij u! Laat mij maar zorgen voor al wat gij nodig hebt*” (Richt. 19:20). Zij is soeverein, oppermachtig, zij dringt zich op en onze enige plaats is voor haar te buigen. ‘Handel in genade met mij’, zegt de ziel die zucht omdat het geweten belast is. Maar zij zegt daarmee dat de genade *werkt*. Het eerste gevolg van deze genade is ons in het volle licht te plaatsen, en daar laat ze ons God vinden. God houdt Zich met ons bezig in Zijn liefde, opdat wij met *Hem* bezig zouden zijn en niet met de ellende van onszelf.

De genade alleen sluit het ‘eigen ik’ uit, de oorzaak van alle verval in het persoonlijk leven. Het ‘eigen ik’ is namelijk een hinderpaal voor vrede en vreugde in iedere dienst die wij doen, voor iedere troost in Christus, voor iedere gemeenschap van de Heilige Geest. Want in die mate dat wij de genade van God kennen voor onszelf, zullen wij voor elkaar ook goede rentmeesters zijn (1 Petr. 4:10). Laten wij hierbij denken aan de gelijkenis van de slaaf in Mattheüs 18:21-35. “*Groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid, zowel nu als tot de dag van de eeuwigheid. Amen*” (2 Petr. 3:18).

De genade en de waarheid zijn onscheidbaar, want “*de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden*” (Joh. 1:17).

Oorsprong: [Le Messenger Evangélique 1951-29](#)

Titel: [La Grâce](#)

© Oude Sporen 2007